

Kitabu cha Danieli - Nambari Arobaini na Tisa

Kufunua Ukweli: Kilio cha Usiku wa Manane, Jukumu la Uislamu, na Mchakato wa Majaribio ya Mwisho katika Siku za Mwisho

Jeff Pippenger
2024-01-13

Kuongezeka kwa maarifa kulikozaliwa wakati maono ya Mto Ulai yalipofunuliwa mwaka 1798 kulizalisha mchakato wa majaribu uliufikia kilele chake katika harakati ya Kilio cha Usiku wa Manane mwaka 1844. Kilio cha Usiku wa Manane cha siku za mwisho, ambacho sasa kinafunuliwa, kimewakilishwa na historia hiyo, na kinajumuisha zile zile kweli za kujaribu za historia hiyo, kwa kuwa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane unaofunuliwa sasa ni urejesho wa vito vya Miller.

Kweli tulizopokea mwaka 1841, '42, '43, na '44 sasa zinapaswa kuchunguzwa na kutangazwa. Ujumbe wa malaika wa kwanza, wa pili, na wa tatu katika siku zijazo utatangazwa kwa sauti kuu. Utatolewa kwa azimio la dhati na kwa nguvu za Roho. Manuscript Releases, juzuu ya 15, 371.

Dhamira kuu ya ujumbe wa kinabii wa Mwito wa Usiku wa Manane wa wakati wetu ni jukumu la Uislamu wa ole wa tatu. Maole matatu ya Uislamu yote yanaakilishwa juu ya mbao mbili za Habakuki. Ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane wa siku za mwisho ulianza kufunuliwa katika kukatishwa tamaa kulikotokea tarehe 18 Julai 2020, wakati kipindi cha kukawia cha siku za mwisho kilipowadia. Kama ilivyokuwa kwa ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane katika historia ya Wamilerite, ujumbe wa siku za mwisho huendelezwa hatua kwa hatua hadi kufikia hatua inayoakilishwa na mkutano wa kambi wa Exeter. Katika hatua hiyo wanawali ama wana mafuta, au hawana.

Tamko la ole la Isaya kwa watu wenye dhihaka wanaotawala watu wa Yerusalemu linaonyesha kwamba maono yamekuwa kwa walevi wa Efraimu kama kitabu kilichotiwa muhuri. Katika kifungu cha Isaya, kazi ya kubadili ishara ya kishetani kuwa ishara ya kimungu, kama ilivyotekelezwa katika historia ya Uadventista, yapaswa kuhesabiwa kama udongo wa mfinyanzi. Kazi hiyo ilikuwa kuweka ufafanuzi wa “cha daima,” kama ishara ya Kristo, ilhali ni ishara ya Shetani. Danieli alipotumia neno “tamid” kama ishara ya upagani, alilichagua neno hilo kwa kusudi la kiishara, kwa kuwa neno hilo lina maana ya “daima.”

Kuna nguvu tatu zinazouongoza ulimwengu kuelekea Armagedoni, na ya kwanza kati ya hizo nguvu tatu ni joka (upagani). Joka lilianza vita vyake dhidi ya Mungu mbinguni. Joka linaendeleza vita hivyo hadi mwisho wa milenia ya miaka elfu moja, wakati ambapo hatimaye linaangamizwa.

Na miaka elfu itakapokwisha, Shetani ataachiliwa kutoka gerezani mwake, naye atatoka ili kuwadanganya mataifa yaliyo katika pande nne za dunia, Gogu na Magogu, ili ayakusanye pamoja kwa vita; idadi yao ni kama mchanga wa bahari. Wakasambaa juu ya upana wa nchi, wakauzunguka kambi ya watakatifu na mji ule mpendwa; na moto ukashuka kutoka kwa

Mungu mbinguni, ukawateketeza. Naye yule Ibilisi aliyewadanganya akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti, penye yule mnyama na nabii wa uongo, nao watateswa mchana na usiku milele na milele. Ufunuo 20:7-10.

Mnyama (upapa), ambaye ni wa pili kati ya nguvu tatu zinazoongoza ulimwengu kuelekea Armagedoni, na nabii wa uongo (Marekani), wa tatu kati ya nguvu hizo tatu, wote wawili waliibuka katika historia baada ya historia ya msalaba, na wote wawili wataangamizwa wakati wa Kurudi kwa Pili kwa Kristo.

Na yule mnyama akakamatwa, na pamoja naye yule nabii wa uongo aliyefanya miujiza mbele yake, ambazo kwa hizo aliwadanganya wale waliopokea alama ya mnyama, na wale walioliabudu sanamu yake. Hawa wawili wakatupwa wakiwa hai ndani ya ziwa la moto linalowaka kwa kiberiti. Ufunuo 19:20.

Wakati Danieli alipochagua neno la Kiebrania “endelevu” kama ishara ya upagani (Shetani), alichagua neno lililoonyesha kwamba ni Shetani ndiye ambaye amekuwa akipigana dhidi ya Mungu bila kukoma. Mamlaka nyingine mbili hufanya kazi tu katika vita vyao dhidi ya Mungu kwa vipindi maalum vya muda. Uchaguzi wa Danieli wa neno “tamid” (endelevu) ulikuwa wa makusudi, na sahihi.

Kadiri simulizi la Isaya la ole kwa wale ambao Bwana alimiminia roho ya usingizi mzito na akawafumba macho linavyoendelea kutoka sura ya ishirini na nane hadi sura ya thelathini, Isaya anaandika:

Basi enenda, liandike mbele yao katika ubao, na uliweke katika kitabu, ili liwe kwa wakati ujao milele na milele: Kwamba hawa ni watu waasi, watoto wa uongo, watoto wasiotaka kusikia sheria ya Bwana; wasemao kwa waonaji, Msione; na kwa manabii, Msitutabirie mambo ya kweli, semeni nasi mambo ya kupendeza, tabirini udanganyifu; Ondokeni njiani, geukeni kando ya njia, mfanye Mtakatifu wa Israeli aondoke mbele yetu. Kwa hiyo ndivyo asemavyo Mtakatifu wa Israeli, Kwa sababu mnalidharau neno hili, na mnatumainia udhalimu na upotovu, na mkayashikilia; kwa hiyo uovu huu utakuwa kwenu kama ufa ulio tayari kuanguka, unaovimba katika ukuta mrefu, ambao kuvunjika kwake huja ghafula mara moja. Naye atavunja kama kuvunjika kwa chombo cha mfinyanzi kilichovunjwa vipande vipande; hatahurumia; hata kusipatikane katika mavunjiko yake kipande cha kuchukulia moto kutoka tanuruni, wala cha kuchotea maji kutoka kisimani. Kwa maana Bwana Mungu, Mtakatifu wa Israeli, asema hivi; Katika kurejea na kupumzika mtaokolewa; katika utulivu na katika kutumaini kutakuwa nguvu zenu; lakini hamkutaka. Isaya 30:8-15.

“Bao” lililoandikwa ni vile vibao vya sura ya pili ya Habakuki, vilivyoundwa ili wasomao waweze “kukimbia” na kueneza ujumbe. “Kitabu” kilichotaja “bao” hilo ni Habakuki. “Bao” kutoka katika “kitabu” cha Habakuki linawakilisha mchakato wa kujaribu unaodhihirisha “watu waasi, watoto wa uongo, watoto wasiotaka kusikia sheria ya Bwana.” “Watu waasi” wanaokataa “kusikia” ni wale katika Yeremia wanaokataa kusikia sauti ya tarumbeta ya mlinzi.

Nami niliweka walinzi juu yenu, nikisema, Sikilizeni sauti ya baragumu. Lakini wakasema, Hatusikilizi. Yeremia 6:17.

Waasi ni wale katika historia ya Isaya na pia katika historia ya Kristo waliokataa kusikia.

Akasema, Nenda, ukawaambie watu hawa, Sikieni kwa hakika, lakini msielewe; na tazameni kwa hakika, lakini msitambue. Ufanye moyo wa watu hawa kuwa mgumu, uyatie masikio yao uzito, na uzifumbe macho yao; wasije wakaona kwa macho yao, na kusikia kwa masikio yao, na kufahamu kwa mioyo yao, na kugeuka, nao waponywe. Isaya 6:9, 10.

Waasi viziwi wa Isaya wanaweza 'kusikia', lakini 'hawasikii', na kukataa kwao 'kusikia' kunabainisha kwamba 'hawaelewi'. Ni waovu wa Danieli, ambao pia ni wanawali wapumbavu wa Mathayo, wasioelewa ongezeko la maarifa linalowakilishwa kwenye 'ubao' uliotajwa katika 'kitabu' cha Habakuki. Kama waasi viziwi wa Isaya wangesikia, wangeweza kuongoka na kuponywa, lakini moyo wao umenenepa, hivyo hawawezi kuelewa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Yesu alitoa ushuhuda wa pili kuhusu waasi viziwi.

Wanafunzi wakamwendea, wakamwambia, Kwa nini unasema nao kwa mifano? Akajibu, akawaambia, Kwa sababu ninyi mmepewa kujua siri za ufalme wa mbinguni, bali wao hawajapewa. Kwa maana yeyote aliye na, atapewa, naye atazidishiwa; bali yeyote asiye na, hata kile aliche nacho kitachukuliwa kutoka kwake. Kwa sababu hiyo nasema nao kwa mifano; kwa kuwa wakiona hawaoni, na wakisikia hawasikii, wala hawaelewi. Na kwao umetimia unabii wa Isaya, usemao, Kwa kusikia mtasikia, lakini hamtaelewa; na kwa kuona mtaona, lakini hamtatambua. Kwa maana moyo wa watu hawa umekuwa mzito, na masikio yao yamekuwa mazito kusikia, na macho yao wameyafumba; isije ikawa wakaona kwa macho yao, wakasikia kwa masikio yao, wakaelewa kwa mioyo yao, wakageuka, nami nikawaponya. Lakini heri macho yenu, kwa kuwa yanaona; na masikio yenu, kwa kuwa yanasikia. Kwa maana, amini, nawaambia, ya kwamba manabii wengi na watu wa haki walitamani kuyaona mambo mnayoyaona, wala hawakuyaona; na kuyasikia mambo mnayoyasikia, wala hawakuyasikia. Mathayo 13:10-17.

Wenye hekima huelewa siri ya mifano, ambayo ni kweli inayowakilishwa mstari juu ya mstari. Wenye hekima wamebarikiwa kwa kuwa wanaona na kusikia, na wenye hekima na waliobarikiwa wote wawili wanawakilishwa katika Danieli sura ya kumi na mbili. "Wenye hekima" ni wale wanaoelewa (kwa mioyo yao) kuongezeka kwa maarifa, kunakowakilishwa na "meza" iliyotajwa katika "kitabu" cha Habakuki, na "waliobarikiwa" ni wale wanaosubiri.

Naye akasema, Nenda zako, Danieli; kwa kuwa maneno haya yamefungwa na kutiwa muhuri hata wakati wa mwisho. Wengi watatakaswa, na kufanywa weupe, na kujaribiwa; lakini waovu watafanya uovu; wala hakuna miongoni mwa waovu atakayeelewa; bali wenye hekima wataelewa. Na tangu wakati sadaka ya kila siku itakapoondolewa, na chukizo la uharibifu litakapowekwa, kutakuwa na siku elfu moja mia mbili na tisini. Heri yeye anayengoja, na afikaye siku elfu moja mia tatu na thelathini na tano. Danieli 12:9-13.

Wamileraiti walielewa kwa usahihi kwamba siku elfu moja mia tatu thelathini na tano zilianza wakati upagani ("the daily") uliondolewa mwaka 508. Baraka iliahidiwa kwa wale waliokuwa wakisubiri mwaka 1843. Neno "cometh" katika kifungu hicho linamaanisha "kugusa". Mwaka 1843 "uligusa" mwaka 1844 ulipohitimika. Mwaka 1843 ulipohitimika, "wakati wa kukawia" wa Habakuki ulifika, na baraka ilitangazwa juu ya wale waliokuwa wakisubiri kama ilivyoamriwa

katika "kitabu" kilichotaja "meza". "Kitabu" cha Habakuki kiliwaamuru "kusubiri" maono.

Danieli anatambua historia ya mwaka 1798 (wakati wa mwisho), wakati kitabu chake kilipofunuliwa, na hapo kukawapo mchakato wa majaribio wa hatua tatu (kutakaswa, kutiwa weupe, na kujaribiwa). Mchakato huo ulifikia hitimisho lake katika kudhihirishwa kwa historia iliyofichwa ya ngurumo saba. Historia hiyo iliyofichwa ni alama tatu za njia za ukweli, zinazowakilishwa na kukata tamaa ya kwanza, ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane, na Kukata Tamaa Kuu. Baraka ya kufikia kukata tamaa ya kwanza inawakilisha mchakato wa majaribio wa hatua tatu mwishoni mwa historia ya 1798 hadi 1844.

Historia ya 1798, hadi kufikia masikitiko makuu ya 1844, inawakilisha kwa mfano historia ya 1989, hadi kufikia sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni. Kuna baraka iliyoahidiwa kwa wale wanaosubiri maono ambayo yalianza kukawia katika masikitiko ya kwanza. "Wenye hekima" wa Danieli kumi na mbili, ni wale "waliobarikiwa," na "wanaosubiri." Waovu ni wale wasiosikia kwa mioyo yao, na wasioona. Uzoefu wote wa vuguvugu la Wamileriti umefupishwa katika mistari minne ya Danieli, na mistari hiyo pia inawakilisha historia ya kutiwa muhuri kwa wale elfu mia arobaini na nne.

Historia takatifu iliyoonyeshwa katika aya zile nne inategemea ufahamu wa kuongezeka kwa maarifa kulikowakilishwa juu ya vibao vya Habakuki, na kuongezeka kwa maarifa ambako Yesu alikitambua alipofundisha kwa kutumia mbinu ya "mstari juu ya mstari". Aliwasilisha mfano baada ya mfano, ili kufafanua fumbo la unabii kwa "wenye hekima". "Waovu" katika Danieli sura ya kumi na mbili hawaelewi, na katika 2 Wathesalonike, sura ya pili, kutokuelewa kwao kunawakilishwa kama chuki ya kweli, ambayo huleta nguvu ya upotevu. Ie kweli ambayo waovu hawaipendi katika barua ya Paulo ilikuwa "ya kila siku", na katika aya nne za Danieli, ile kweli ya kinabii inayotajwa mahsusi ni "ya kila siku".

Yesu aliwaambia wanafunzi kwamba wamebarikiwa, na kwa kufanya hivyo aliwatofautisha na wale waliotajwa katika Isaya waliokataa kuona na kusikia, ili wapate kuongoka. Wale waliobarikiwa katika Danieli sura ya kumi na mbili ni wale wanaosubiri. Mistari minne katika sura ya kumi na mbili ya Danieli, na pia utimizaji wa mistari hiyo katika historia ya Wamileri, na pia mpambanuo ulioko katika Isaya kuhusu kundi lililokataa kusikia na kuona, na pia utofautishaji huohuo wa makundi mawili uliotolewa na Kristo, vyote vinaelekeza mbele kwenye historia iliyofichwa ya ngurumo saba zilizowasili tarehe 18 Julai 2020. Mchakato wa mwisho wa kujaribiwa katika historia ya Wamileri ulioanza wakati wa kukatishwa tamaa ya kwanza sasa unarudiwa. Wengine wataona, na wengine watakataa kuona.

Jumbe zote zilizotolewa kuanzia mwaka 1840 hadi 1844 zitiwe msisitizo sasa, kwa kuwa kuna watu wengi ambao wamepoteza mwelekeo. Jumbe hizo zifikishwe katika makanisa yote.

"Kristo alisema, 'Heri macho yenu, kwa kuwa yanaona; na masikio yenu, kwa kuwa yanasikia. Kwa maana, amin, nawaambia, ya kwamba manabii wengi na watu wenye haki walitamani kuyaona mambo mnayoyaona, wala hawakuyaona; na kuyasikia mambo mnayosikia, wala hawakuyasikia' [Mathayo 13:16, 17]. Heri macho yaliyoona mambo yaliyoonekana katika miaka ya 1843 na 1844."

"Ujumbe ulitolewa. Wala hapapaswi kuchelewa kurudia ujumbe huo, kwa kuwa ishara za nyakati zinatimia; kazi ya kufunga lazima ikamilishwe. Kazi kubwa itafanywa kwa muda mfupi. Ujumbe hivi karibuni utatolewa kwa mpango wa Mungu ambao utaongezeka na kuwa kilio kikuu. Kisha Danieli atasimama katika fungu lake, kutoa ushuhuda wake." Manuscript Releases, juzuu ya 21, 437.

William Miller aliongozwa na malaika kufahamu kwamba "cha kila siku," kilikuwa ishara ya Roma ya kipagani. Dada White alithibitisha moja kwa moja kwamba alikuwa sahihi katika uelewa huo. Uelewa huo, uliowakilishwa juu ya "meza" zinazotajwa katika "kitabu" cha Habakuki, ni "kwa wakati ujao." Kufunguliwa kwa "kitabu" hicho kunadhihirisha "watoto waasi, waongo." "Watoto" ni ishara ya kizazi cha mwisho, hivyo "wakati ujao," katika kifungu cha Isaya umetajwa mahsusi kuwa siku za mwisho za hukumu ya upelelezi.

Isaya anasema kwamba "wana wa uongo" watakataa ujumbe wa kinabii uliowakilishwa juu ya "kibao" kinachotajwa katika "kitabu," kwa maana wanawaambia "waonaji, Msione; na manabii, Msitutabirie mambo ya haki, tuambieni maneno ya kupendeza, tabirieni uongo." Mwaka 1863 Uadventista wa Laodikia ulianza mchakato unaozidi kuongezeka wa kutimiza ombi la wana wa uongo. Kazi hiyo inaonyeshwa na Isaya kama kukataa njia za kale za misingi ya Wamileraiti, kwa kuwa walisema, "Ondokeni njiani, geukeni kando kutoka katika njia, mwondoe Mtakatifu wa Israeli kutoka mbele yetu." Njia hiyo ambayo ndiyo njia, ni njia za kale za Yeremia.

Hivi asema Bwana: Simameni njiani, tazameni, ulizeni habari za mapito ya kale, palipo njia iliyo njema, tembeeni humo; nanyi mtapata raha kwa roho zenu. Lakini walisema, Hatutatembea humo. Yeremia 6:16.

Kukataliwa kwa "njia za kale" za Yeremia na "watoto waongo" ni kukataa ujumbe wa "Mwito wa Usiku wa Manane", ambamo "raha" inapatikana; hiyo "raha" ndiyo pia "raha na uburudisho" waliokataa kusikia katika Isaya, na ndiyo pia uburudisho wa ujumbe wa mvua ya mwisho. Ujumbe huo ndio ujumbe wa "Mwito wa Usiku wa Manane" unaowakilishwa katika historia ya Wamileraiti na kuonyeshwa juu ya "mbao" zinazotajwa katika "kitabu". Kukataa kwa "watoto waongo" ujumbe wa "Mwito wa Usiku wa Manane" kunawakilishwa na tamaa yao ya "kumfanya Mtakatifu wa Israeli akome kuwa mbele" yao. Maono ya kwanza ya Ellen White, ambayo Alfa na Omega bila shaka wangeitumia kuwakilisha mwisho, yanaonyesha njia ya wenye haki, yakionyesha mwanga ulioko mwanzoni mwake na ni nani anayewaongoza "wenye hekima" hadi mwisho wa njia.

Walikuwa na mwanga mkali uliowekwa nyuma yao, mwanzoni mwa njia, ambao malaika mmoja aliniambia kuwa ulikuwa 'mwito wa usiku wa manane.' Mwanga huu uliangaza njia yote, na ukaangaza miguu yao, ili wasijikwae.

Kama wangeendelea kumkazia macho Yesu, aliyekuwa mbele yao tu, akiwaongoza kuelekea mji, walikuwa salama. Lakini si muda mrefu baadhi walichoka, wakasema kuwa mji ulikuwa mbali sana, nao walitarajia kuwa wameshauingia tayari. Ndipo Yesu angewatia moyo kwa kuinua mkono wake wa kuume wenye utukufu, na kutoka katika mkono wake kulitoka nuru iliyopepea juu ya msafara wa Adventi, nao wakupaza sauti, 'Haleluya!' Wengine kwa pupa walikana nuru iliyokuwa nyuma yao, wakasema kwamba si Mungu aliyekuwa amewaongoza

hadi umbali huo. Nuru iliyokuwa nyuma yao ikazimika, ikaacha miguu yao katika giza totoro, nao wakajikwaa na kupoteza kuona alama ile na Yesu, wakaanguka nje ya njia hadi katika ulimwengu wa giza na uovu ulioko chini.

Ilikuwa nuru ya Mwito wa Usiku wa Manane mwanzoni na mwishoni. Alikuwa Yesu (Mtakatifu wa Israeli) ambaye walitamani aache kuwa mbele yao. Nuru kutoka katika mkono wa kuume uliotukuka wa Yesu ilikuwa nuru ya Mwito wa Usiku wa Manane, kama ilivyowakilishwa juu ya "vibao" vilivyotajwa katika "kitabu". Kukataa kwa "watoto wa uongo" ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane wa Kristo, na njia waliopaswa kuitembea, kulileta hukumu ya Mungu juu yao walipoanguka nje ya njia. "Ukuta mrefu" unaovunjika ghafla, ni "ukuta" wa utenganisho wa kanisa na serikali ambao unaoharibiwa wakati wa sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni. Hukumu hiyo huja "ghafla papo hapo," na itakuwa "kama kuvunjwa kwa chombo cha mfinyanzi kinachovunjwa vipande vipande." Ni hukumu inayohusishwa na kugeuza alama ya kishetani ya "cha kila siku" juu chini, na kuitambua kama alama ya Kristo.

Kwa hakika kupindua kwenu mambo kutahebiwa kuwa kama udongo wa mfinyanzi; je, kazi itamwambia yeye aliyeifanya, Hajanifanya? au kitu kilichoumbwa kitamwambia yeye aliyekiumba, Hakuwa na ufahamu? Isaya 29:16.

"Kile cha kila siku" ni kweli ya kinabii inayounganisha aya nne katika sura ya kumi na mbili ya Danieli, zinazobainisha tofauti kati ya waovu na wenye hekima. "Kile cha kila siku" ni kweli inayochukiwa na wale wanaopokea udanganyifu mkuu katika 2 Wathesalonike. "Kile cha kila siku" kinawakilisha tamaa ya "watoto wa uongo" kumfanya Mtakatifu wa Israeli aondoke njiani mwao. Na adhabu yao inaonyeshwa na kuvunjwa kwa chombo cha mfinyanzi, na kinachosalia ni mfano wa hali ya upotevu ya wanawali wapumbavu, kwa kuwa kwa vipande vilivyovunjika na vilivyosalia vya chombo cha mfinyanzi kilichopasuka pale, "hapatapatikana" "kigae cha kuchukua moto kutoka mahali pa kuchomea, wala cha kuteka maji kutoka kisimani."

Zote mbili, "moto" na "maji", ni ishara za Roho Mtakatifu, kama vile mafuta katika mfano wa wanawali kumi. Kilio cha Usiku wa Manane kitakapokuja ghafla, kwa papo hapo, kama kilivyotokea katika mkutano wa kambi wa Exeter mnamo Agosti 1844, haitawezekana kwa "watoto wa uongo" kupata mafuta yoyote (maji au moto). Waliitwa "kurejea" baada ya kukatishwa tamaa kwa mara ya kwanza, kama ilivyokuwa kwa Yeremia, lakini walikataa.

Maneno yako yalipatikana, nami nikayala; na neno lako likawa kwangu furaha na shangwe ya moyo wangu; kwa maana nimeitwa kwa jina lako, Ee Bwana Mungu wa majeshi. Sikuketi katika baraza la wenye dhihaka, wala sikufurahi; naliketi peke yangu kwa sababu ya mkono wako; maana umenijaza ghadhabu. Kwa nini maumivu yangu ni ya daima, na jeraha langu haliponyeki, linalokataa kupona? Je, utakuwa kwangu kabisa kama mwongo, na kama maji yanayokauka? Kwa hiyo, Bwana asema hivi, Ukirudi, ndipo nitakurudisha tena, nawe utasimama mbele yangu; na ukitoa kilicho cha thamani kutoka katika kilicho duni, utakuwa kama kinywa changu; nao na warejee kwako; bali wewe usiwarejee. Nami nitakufanya uwe kwa watu hawa ukuta wa shaba ulio imara; nao watapigana nawe, lakini hawatakushinda; kwa maana mimi ni pamoja nawe kukuokoa na kukukomboa, asema Bwana. Nami nitakuokoa kutoka katika mkono wa waovu, nami nitakukomboa kutoka katika mkono wa watu wa

kutisha. Yeremia 15:16-21.

Yeremia anawakilisha wale waliorejea baada ya kukatishwa tamaa kwa mara ya kwanza. Wale walioingia katika kazi ya kutenganisha “kilicho cha thamani na kilicho kibaya,” ili “kusimama mbele” za Bwana na kuwa kama “kinywa” cha Bwana. Hao ndio wanaowakilishwa na Danieli katika sura ya tisa, kama wale wanaoelewa hali yao ya kutawanyika, na kisha wakaomba ile sala ya Walawi ishirini na sita. Hao ndio wanaowakilishwa na Danieli, Yeremia, na walinzi wa Habakuki wanaopinganishwa na “watoto wa uongo.” “Watoto wa uongo” pia waliitwa na “Mtakatifu wa Israeli” aliposema, “kwa kurejea na kupumzika mtaokolewa; katika utulivu na kutumaini kutakuwa nguvu zenu; lakini hamkutaka”.

Vito vya Miller ni kweli zilizoonyeshwa kwenye meza za Habakuki ambazo zinawakilisha jaribu la ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane linalozalisha makundi mawili ya waabudu. Ishara ya uasi unaodhihirishwa dhidi ya vito hivyo ni “cha kila siku.” Miller alikuwa sahihi katika ufahamu wake wa “cha kila siku,” lakini ufahamu wake ulipunguzwa na historia aliyokuwa akiishi, na vito alivyokuwa amezoea kuviweka juu ya meza katikati ya chumba chake sasa vinang’aa mara kumi zaidi kuliko vilivyong’aa wakati Miller alipoviweka mara ya kwanza juu ya meza yake. Sasa vimo ndani ya sanduku kubwa zaidi, kwa kuwa sanduku hilo sasa linawakilisha si tu Biblia, kama ilivyokuwa wakati wa Miller, bali linawakilisha Biblia pamoja na Roho ya Unabii.

Ni mashahidi hawa wawili wanaotoa nuru ya mtihamu katika siku za mwisho, na ni mashahidi hao wawili ndiyo wanaogeuka kuwa uwanja mkuu wa mapambano katika siku za mwisho. Miller aliona mapambano hayo, kwa kuwa katika ndoto yake walichukua sanduku lake (Biblia), wakalivunja vipande vipande. Yohana, akiwakilisha “wenye hekima” katika siku za mwisho, “alikuwa katika kisiwa kiitwacho Patmo, kwa ajili ya neno la Mungu, na kwa ajili ya ushuhuda wa Yesu Kristo.” Yohana alikuwa akiteswa kwa kuamini ujumbe wa Biblia pamoja na maandiko ya Ellen White.

Tutaendelea kuzingatia kweli zinazowakilishwa na maono ya Mto Ulai yaliyofunguliwa muhuri mwaka 1798, katika makala inayofuata.

"Hatuna la kuogopa kuhusu siku zijazo, ila tu tukisahau jinsi Bwana alivyotuongoza, na mafundisho yake katika historia yetu iliyopita." *Life Sketches*, 196.